

Borgå stads beredskapsplan, allmän del

19.6.2024
Stadsstyrelsen §247

Innehåll

Ändringslogg

Inledning	4
Definitioner som gäller samhällsläget.....	5
Grunder för beredskapen	6
Synpunkter på en osäker säkerhetspolitisk miljö.....	7
Borgå stads särdrag	9
Beredskapsplanering i praktiken	9
Beredskapsplaner och ansvarspersoner	10
Utbildningar och övningar.....	11
Stöd för kommuninvånarnas egen beredskap	12
Webbplatsen www.borga.fi	13
Sociala mediekkanaler	13
Publikevenemang och annan växelverkan	13
God förvaltning i alla situationer	13
Verksamhet i störningssituationer	14
Beredskapsledningsgruppen	15
Andra grupper som inrättas vid behov.....	15
Lägesbildsgrupp	15
Kommunikationsgrupp.....	15
Informationssäkerhetsgrupp	15
Röjnings- och byggrupper	16
Stödgrupp för miljöhälsovården.....	16
Grupp för psykisk kriställighet	16
Grupp för näringstjänster.....	16
Grupp för välfärd, hälsa och delaktighet.....	16
Verksamhet i undantagsförhållanden och försvarstillstånd	16
Källor	18
Central terminologi	19
Bilagor	23

Ändringslogg

De ställen som ändras vid en delrevision markeras med ett lodstreck i marginalen, vid helrevision används inga ändringsmarkeringar.

Datum	Vad uppdaterades	Vem uppdaterade	Godkänt/ godkännare
19.06.2024	Helrevision	Minna Ruolanto	16.09.2024/ Stadstyrelsen

Inledning

Borgå stads beredskap baserar sig på en bred säkerhetsuppfattning och Finlands verksamhetsmodell för den övergripande säkerheten (Säkerhetsstrategi för samhället 2017; Redogörelse om förändringarna i den säkerhetspolitiska miljön 2022). De hot som staden har identifierat och förbereder sig för varierar från kriser som orsakas av människan till naturkatastrofer. Beredskap är en del av säkerställande av samhällets kristålighet och störningstålighet. Åtgärder vidtas i samarbete med myndigheter, näringslivet, organisationer och medborgare. Beredskap är en process som inbegriper prognostisering, planering, verksamhet och respons (bild 1).

Bild 1. Beredskapsprocessen (Säkerhetskommittén 2024)

Målet med beredskapen är att Borgå stad kan sköta sina uppgifter under alla omständigheter, vid behov anpassa sin verksamhet samt återhämta sig från eventuella störningssituationer så snabbt som möjligt. I praktiken innebär beredskapen att skapa en förståelse för läget i den externa verksamhetsmiljön, utarbeta stadens och stadsorganisationens interna riskbedömningar, bedöma de inbördes beroendena mellan sektorerna och olika intressenter samt regelbundet öva beredskapen.

Borgå stads planhelhet för beredskap omfattar beredskapsplanens allmänna del, som är ett offentligt dokument som beskriver den centrala referensramen för beredskapsplaneringen. Till planen bifogas de sektors- och serviceområdesspecifika delarna samt handlingskorten för de olika uppgifterna och verksamhetsställena. De bifogade handlingarna är sekretessbelagda med stöd av offentlighetslagen (24 § 1 mom. 7 och 8 punkten).

Definitioner som gäller samhällsläget

Centrala begrepp gällande samhällsläget och beredskapslagen med tanke på beredskap och beredskapsplanering är: normala förhållanden, störningssituation, undantagsförhållanden och försvarsläge.

Normala förhållanden

Med normala förhållanden avses samhällets huvudsakliga tillstånd där samhällets vitala funktioner kan tryggas utan att man behöver göra det möjligt för myndigheterna att använda befogenheter på ett sätt som avviker från det normala. (Ordlista om övergripande säkerhet 2017.)

Störningssituation

Med störningssituation avses ett hot eller en händelse som förekommer i normala förhållanden eller undantagsförhållanden och som äventyrar samhällets vitala funktioner eller strategiska uppgifter och vars hantering förutsätter mer omfattande eller intensivare samverkan och kommunikation mellan myndigheterna och övriga aktörer än normalt. (Ordlista om övergripande säkerhet 2017.)

Undantagsförhållanden

Undantagsförhållanden är ett i beredskapslagen avsett samhällsläge där det förekommer så många eller så allvarliga störningar eller hot att det är nödvändigt att göra det möjligt för myndigheterna att använda befogenheter på ett sätt som avviker från det normala.

Som undantagsförhållanden enligt 3 § i beredskapslagen (8.7.2022/706) betraktas

1) ett mot Finland riktat väpnat angrepp eller annat så allvarligt angrepp att det kan jämföras med ett väpnat angrepp och förhållandena omedelbart efter angreppet,

2) ett mot Finland riktat avsevärt hot om väpnat angrepp eller om annat så allvarligt angrepp att det kan jämföras med ett väpnat angrepp, om befogenheter enligt denna lag måste tas i bruk omedelbart för att avvärja verkningarna av hotet,

3) sådana synnerligen allvarliga händelser eller hot mot befolkningens försörjning eller mot grunderna för landets näringsliv som innebär en väsentlig risk för samhällets vitala funktioner,

4) en synnerligen allvarlig storolycka och förhållandena omedelbart efter den,

5) en pandemi som till sina verkningar kan jämföras med en synnerligen allvarlig storolycka, samt

6) sådant hot eller sådan verksamhet eller händelse mot eller sådana sammantagna konsekvenser av dessa för

a) det allmännas beslutsförmåga,

b) gränssäkerheten eller den allmänna ordningen och säkerheten,

c) tillgången till nödvändiga tjänster inom social- och hälsovården eller räddningsväsendet,

d) tillgången till energi, vatten, livsmedel, läkemedel eller andra nödvändiga nyttigheter,

e) tillgången till nödvändiga betalnings- och värdepapperstjänster,
f) funktionen hos samhällets kritiska trafiksystem, eller
g) funktionen hos informations- och kommunikationstekniska tjänster eller informationssystem
som upprätthåller de funktioner som avses i underpunkterna a–f

som väsentligt och i stor skala hindrar eller lamslår nödvändiga samhällsfunktioner eller som
på något annat till allvarlighetsgraden jämförbart sätt synnerligen allvarligt och väsentligt
äventyrar samhällets funktionsförmåga eller befolkningens livsbetingelser.

Statsrådet i samverkan med republikens president konstaterar att undantagsförhållanden råder i landet.

Försvarsläge

Med försvarsläge avses ett samhällsläge som kan införas för att trygga självständigheten och upprätthålla rättsordningen i en situation där Finland utsätts för krig eller sådana med krig jämförbara interna störningar som inbegriper våld och allvarligt påverkar upprätthållandet av allmän ordning och säkerhet. Försvarstillstånd införs genom förordning som utfärdas av republikens president. (Ordlista om övergripande säkerhet 2017.)

Grunder för beredskapen

Förberedelser är verksamhet som syftar till att säkerställa att man, i det här sammanhanget Borgå stad, kan sköta sina uppgifter så störningsfritt som möjligt samt i störningssituationer och undantagsförhållanden vidta eventuellt nödvändiga åtgärder som avviker från det normala. Med **beredskap** avses genom förberedelser uppnått tillstånd där man kan bemöta olika hot. Hörnstenar i förberedelser är lägesförståelse samt prognostisering och förebyggande av olika hot.

Proaktiva åtgärder omfattar bland annat riskbedömning, beredskapsplanering, kontinuitets- hantering, säkerställande av tillgång till kritiskt material samt utbildningsverksamhet och beredskapsövningar. Myndighetssamarbete och samarbete med tjänsteproducenter och andra intressentgrupper, såsom aktörer inom tredje sektorn och kommuninvånare i normala förhållanden är viktiga element i utvecklingen av Borgå stads beredskap. Allt som allt utvecklar man beredskapen i sektorsövergripande samarbete såväl inom organisationen och regionalt som nationellt och internationellt.

Kommunen har ett viktigt ansvar för att sörja för den basservice som befolkningen behöver samt för annan viktig tjänste- och förnödenhetsproduktion som bedömts vara kritisk. Det konstateras också i 1 § i kommunlagen (2015) att kommunen ska främja sina invånares välfärd och hållbar utveckling i sitt område, och förberedelserna stöds även av stadens strategi, som godkänts av Borgå stadsfullmäktige, samt av program som godkänts av förtroendeorganen (2024).

Varje anställd vid Borgå stad är en aktiv säkerhetsaktör som arbetar för stadens invånare och kunder (Räddningslag 65 §). Utvecklingen av personalens kompetens gällande beredskapen hänger samman med stadens Personalprogram och verksamhetsprogram för arbetarskydd (2023) som har utarbetats i samarbete mellan personalens representanter, sektorerna och personalenheten.

Kontinuerlig utveckling av arbetarskyddet, arbetshälsan och ledningen är en viktig del av beredskapen. Systematisk användning av ett arbetarskyddssystem samt regelbunden bedömning och utveckling av skade- och riskfaktorer på arbetsplatsen och hantering av dem stöder beredskapsplaneringen. Personalen arbetar tillsammans, med respekt för varandra, modigt och ansvarsfullt också i frågor som gäller beredskap.

Synpunkter på en osäker säkerhetspolitisk miljö

Säkerheten och stabiliteten i världen försvagas när stater koncentrerar sig på nationella teman i stället för internationellt samarbete. Det bedöms att omfattande påverkan mot Finland ökar och det finns möjlighet till militär påtryckning och användning av militära maktmedel. Verksamhetsmodellen för den övergripande säkerheten utvärderas och anpassas kontinuerligt till den aktuella säkerhetssituationen (se t.ex. Redogörelse om förändringarna i den säkerhetspolitiska miljön 2022). Borgå stads beredskapsarbete är också kopplat till denna modell.

Europeiska unionen är en viktig referensram för värderingar och säkerhet för Finland. EU utvecklas mot en beredskapsunion, om än den mer omfattande internationella situationen samtidigt också försvårar samarbetet via etablerade institutioner och avtalsramar. Det bör observeras att även medlemskapet i Nato påverkar de hot och möjligheter som riktar sig till Finland samt de krav som ställs på beredskapen. (Se t.ex. Försörjningsberedskapscentralen 2024, Statsrådet 2022, NATO Resilience, Civil Preparedness and Article 3 2023.)

Statsrådet (2024) betonar betydelsen av att upprätthålla samhällets kriställighet, den nationella försvarsförmågan och den inre säkerheten för Finlands säkerhet. Statsrådets principbeslut Säkerhetsstrategi för samhället (2017) är viktigt med tanke på beredskapen. Det betonar utöver statens myndighetsfunktioner även betydelsen av kommuner, näringslivet och organisationer i tryggheten av **samhällets vitala funktioner**. Sådana funktioner är

- ledning av staten
- internationell och EU-verksamhet
- Finlands försvarsförmåga
- den inre säkerheten
- ekonomi, infrastruktur och försörjningsberedskap
- befolkningens handlingsförmåga och service
- mental kriställighet. (Ovan nämnt verk.)

De ovan nämnda funktionerna är tväradministrativa funktionshelheter som är nödvändiga för samhället och ska tryggas i alla situationer. Dessa funktioner har bedömts och granskats på ett omfattande sätt i Borgå stads beredskapsplan, till behövliga delar även i anvisningarna på handlingskorten.

I inrikesministeriets Nationella riskbedömning (2023) har följande hot mot samhällets vitala funktioner identifierats:

- informationspåverkan
- politiska, ekonomiska och militära påtryckningar

- användning av militära maktmedel
- massinvandring
- terroråd mot samhällets strukturer eller stora folksamlingar
- våldsamma kravaller som involverar stora folkmassor
- störning i de offentliga finanserna
- störning i det finansiella systemet
- stor störning i elförsörjningen
- störningar i bränsleförsörjningen
- störningar i informations- och kommunikationsnät och i kommunikationstjänster
- störningar i transporterna
- resistens mot antimikrobiella läkemedel
- pandemi eller någon liknande utbredd epidemi
- epidemier av djursjukdomar
- störningar i vattenförsörjningen
- störningar i livsmedelsförsörjningen
- marin flersektorsolycka
- allvarlig kärnkraftsolycka
- flera samtidiga terrängbränder
- extremt kraftiga rymdstormar
- kombinationer av ovan nämnda hot

Det är viktigt att observera att samhällets vitala funktioner är kopplade till varandra och att hot mot dem också kan påverka andra funktioner. Hot kan förekomma samtidigt eller efter varandra.

Osäkerhet och komplexitet är centrala utmaningar i vår tid. Förändringarna i geopolitiken och ekonomin samt den tekniska utvecklingen stärker kriserna i samhället och i anknytning till miljön. Dessutom framhävs betydelsen av digitalt förtroende och ändamålsenlig behandling av data. (VTT 2024.) I beredskapen har också beaktats möjligheten till olika åtgärder mot demokratin.

Borgå stad följer utvecklingen av hot som orsakas av social ojämlikhet, segregation, polarisation och radikaliserings. Man strävar efter att förebygga förstärkning av fenomen och deras konsekvenser inom olika sektorer samt över sektorsgränserna. (Jfr. också Nylands regionala riskbedömning 2023 och VTT 2024.)

Borgå stad ska för sin del sörja för bedömningen av de identifierade hotens konsekvenser samt för kontinuiteten i samhällets vitala funktioner inom sitt verksamhetsområde. Förebyggande av hot och återhämtning från deras konsekvenser genomförs enligt gällande författningar och befintliga resurser. Proaktivt säkerhetsarbete utförs inom alla sektorer, enheter och serviceområden inom stadsorganisationen.

Kontinuitetshantering är en väsentlig del av beredskapsplaneringen. Utöver den interna planeringen beaktar man i processen för beredskapsplanering även risker i anknytning till intressentgrupper, såsom kommersiella tjänsteleverantörers eventuella konkurser samt konsekvenserna av omfattande och långvariga strejker.

Borgå stads särdrag

Med tanke på beredskapsplaneringen har följande identifierats som Borgå stads särdrag:

- stadens läge inom ett storstadsområde och områdets nationella betydelse
- närheten till Helsingfors-Vanda flygplats
- landets största kluster för oljeraffinering och petrokemi (Sköldvik)
- närheten till Lovisa kärnkraftverk
- centrum för Östra Nylands välfärdsområde
- mycket livlig trafik på väg E18
- transporter med farligt gods (huvudsaklig transportrutt E18)
- fartygsleden till Sköldviks hamn
- stort havsområde och lång strandlinje
- stadens stora areal
- kulturhistoriska objekt
- närheten till rikets gräns

De hot som klimatförändringen medför och Borgå stads lokala särdrag i fråga om dem har identifierats och beaktats i Klimat- och miljöprogrammet 2024–2027 (2023). Centrala hot med tanke på detta är bland annat ökade värmeböljor, skyfall (dagvatten, åversvämningar) samt minskning av den biologiska mångfalden. Utöver hoten i anknytning till klimatförändringen bedöms också frekvensen av risker i fråga om den biologiska mångfalden och främmande arter öka.

Beredskapsplanering i praktiken

Borgå stads beredskapsplan är kopplad förutom till organisationens olika program och strategier samt riskbedömningen av den egna verksamheten även till Säkerhetsstrategin för samhället (2017), den nationella riskbedömningen (2023) och Nylands regionala riskbedömning (2023). Även rapporter och strategier av andra centrala aktörer i samhället beaktas i planeringsprocessen i tillämpliga delar.

Beredskapsplaneringen är en kontinuerlig process som inbegriper riskbedömning, uppdatering av stadseenlig dokumentation samt utbildningar och övningar på stadsorganisationens alla nivåer och i samarbete med olika myndigheter och intressenter. Planerna granskas och uppdateras på basis av riskbedömningar och observationer vid utbildningar och beredskapsövningar.

Stadens beredskapsplanering styrs, leds, samordnas och övervakas av stadens ledningsgrupp. Gruppen består av stadsdirektören, den biträdande stadsdirektören, bildningsdirektören, förvaltningsdirektören, finansdirektören, personaldirektören, stadsutvecklingsdirektören, lokalitetsdirektören, kommunikationschefen och utvecklingsdirektören.

Beredskapsplaneringen koordineras av beredskaps- och riskhanteringschefen, som också är kontaktperson för beredskapsplaneringen och personreserveringar (VAP). Fordons-, maskins- och bränslereserveringar görs sektorsspecifikt.

Beredskapsplaner och ansvarspersoner

Den allmänna delen till Borgå stads beredskapsplan uppdateras vid behov, åtminstone vid byte av fullmäktigeperiod. Beredskapsplanens allmänna del bereds av beredskaps- och riskhanteringschefen i samarbete med stadens ledningsgrupp och stadsdirektören.

De sektors- och serviceområdesspecifika planerna, inklusive handlingskorten, uppdateras vid behov, minst årligen senast den 31 maj.

Strukturen i Borgå stads beredskapsplan som helhet följer det gällande [organisationsschemat](#). De sektors-, serviceområdes- och enhetsspecifika beredskapsplanerna och handlingskorten utarbetas så att de stöder ett lyckat praktiskt arbete i alla situationer.

Beredskapsplanens del

Ansvarig part/Godkänns av

Beredskapsplanens allmänna del

Beredskaps och riskhanteringchef/
Stadstyrelsen

Bilaga 1:

Beredskapsplan för koncerntjänsterna

Stadsdirektör

Personal, demokrati och utveckling

Personaldirektör,
utvecklingsdirektör,
förvaltningsdirektör

Finansiering och strategi

Lokaler

Kommunikation, marknadsföring och samhällsrelationer

Finansdirektör

Lokalitetsdirektör

Kommunikationsdirektör

Bilaga 2:

Beredskapsplan för stadsutvecklingen

Stadsutvecklingens ledning

Stadens infrastruktur

Stadsplanering

Markpolitik

Byggnadstillsyn

Miljövård

Miljöhälsovård

Stadsutvecklingsdirektör

Stadsutvecklingsdirektör

Stadsinfradirektör

Stadsplaneringschef

Tomtchef

Byggnadstillsynschef

Miljövårdschef

Stadsveterinär/
Miljöhälsosektionen

Bilaga 3:

Beredskapsplan för sektorn för växande och lärande

Ledningen för växande och lärande

Bildningsdirektör

Bildningsdirektör

Svenskspråkig grundläggande utbildning och gymnasieutbildning

Finskspråkig grundläggande utbildning och gymnasieutbildning

Småbarnspedagogik

Bilaga 4:

Beredskapsplanen för livskraft

Ledningen för livskraft

Näringsliv och sysselsättning

Kontinuerligt lärande

Turism och evenemang

Fritid

Chef för grundläggande utbildning
och gymnasieutbildning

Chef för grundläggande utbildning
och gymnasieutbildning

Direktör för småbarnspedagogiken

Biträdande stadsdirektör

Biträdande stadsdirektör

Näringschef

Chef för kontinuerligt lärande

Chef för turismutveckling

Fritidsdirektör

När det gäller sådana sektorsövergripande, långvariga hot mot stadens verksamhet som gäller klimatförändringen och förlusten av den biologiska mångfalden är ansvarspersonen för beredskapsplanering stadens expert på hållbar utveckling.

Beredskapsplanerna för Kost- och städtjänster och Borgå vatten, som hör till Borgå stads-koncern, är separata dokument och för dem ansvarar affärsverkens verkställande direktörer.

I stadens beredskapsplaner beaktas och samordnas också funktionerna för HPK Palvelut Oy, Borgå Energi Ab och Rosk'n Roll Oy.

Vid beredskapsplaneringen iaktas dessutom andra tjänsteleverantörer vars verksamhet inom basförsörjning, industriproduktion, energiförsörjning och infrastruktur är nödvändig med tanke på stadens funktioner.

Samarbete och samordning av beredskapsplanerna görs aktivt och kontinuerligt med Östra Nylands välfärdsområde, polisen, Försvarsmakten och andra myndigheter.

Utbildningar och övningar

Beredskaps- och riskhanteringschefen ansvarar för planering och organisering av utbildning och övning i beredskap på stadsorganisationsnivå. Utbildningarna och övningarna planeras och genomförs i samarbete med ansvarspersonerna för de sektors- och serviceområdes-specifika beredskapsplanerna som anges i punkt 2.2.

Riktgivande årsklocka för beredskapsplanering:

Q1 Uppdatering av beredskapsplanerna
Övning
Miniseminarium om temat

Q2 Uppdatering av beredskapsplanerna
Övning

-
- Miniseminarium om temat
Uppdatering av beredskapsplanerna slutförs senast den 31 maj
- Q3 Övning
 Miniseminarium om temat
- Q4 Uppdatering av beredskapsplanerna inleds senast den 30 oktober
 Uppdatering av personreserveringslistan (VAP) senast den 1 november
 Övning
 Miniseminarium om temat

Borgå stads organisation deltar aktivt i större övningar i samarbete med myndigheter samt i lokala försvarsövningar. Fokuset och målen för övningarna fastställs på ett sätt som lämpar sig för respektive övningsscenario så att de stöder stadens beredskapsplanering och utveckling av de praktiska kunskaperna. Efter övningarna ordnas ett responstillfälle.

Under övningarna strävar man efter att utveckla en sektorsövergripande medverkan mellan olika intressentgrupper.

Inom stadsorganisationen utvecklar man också de sektors- och serviceområdesspecifika planerna och handlingskorterna samt ordnar övningar som främjar beredskapen.

Utbildning och arbetarskyddsfrågor gällande personal som reserverats för specialuppgifter bedöms separat.

Övningar i användningen av VIRVE-radion genomförs året runt och anvisningen för dem som använder radion (Bilaga 5) uppdateras vid behov.

Tilläggsövningar och miniseminarier som ökar kompetensen ordnas vid behov också med kort varsel.

Staden skickar årligen representanter till regionala och nationala försvarskurser samt till enskilda specialkurser enligt kvoten. I valet av deltagare försöker man i första hand beakta behoven inom de sektorer som är kritiska med tanke på samhällets vitala funktioner samt en jämlik fördelning av möjligheterna till deltagande mellan sektorerna.

Stöd för kommuninvånarnas egen beredskap

Kommuninvånarna ansvarar för beredskapen i sitt eget hushåll. Kommuninvånarnas egen beredskap och kompetens i störningssituationer förbättrar hela kommunens förmåga att tåla störningar och återhämta sig. Det är väsentligt att man har tillgång till korrekt och aktuell information, och informationen till kommuninvånarna har därför en viktig roll i stadens kris-kommunikation. Utöver informeringen genomför staden också interaktiv och inkluderande kommunikation på olika sätt.

I detta underkapitel ges exempel på hur Borgå stad stöder kommuninvånarnas egen beredskap och kompetens i störningssituationer.

Webbplatsen www.borga.fi

Under Säkerhet och beredskap på stadens webbplats finns information om hur kommuninvånarna själva kan förbereda sig för eventuella störningssituationer och undantagsförhållanden. Delen med frågor och svar har utarbetats på basis av kommuninvånarnas frågor. På webbplatsen finns länkar till tjänster med information om såväl materiell beredskap som stärkande av psykisk kristålighet. Webbplatsen uppdateras kontinuerligt och kommuninvånarna kan ställa frågor om säkerhet och beredskap via länken på sidan.

Sociala mediekkanaler

I sociala mediekkanaler lyfts fram de viktigaste nationella kampanjerna i fråga om säkerhet och beredskap varje år, såsom den nationella beredskapsdagen den 7 februari.

Publikevenemang och annan växelverkan

Allt som allt strävar Borgå stad efter en god växelverkan med kommuninvånarna i syfte att kunna förebygga eventuella störningar och säkerhetsproblem eller åtminstone lösa dessa då skadan är så liten som möjligt. Olika publikevenemang kring säkerhet och beredskap som är öppna för alla ordnas till exempel på bibliotek och medborgarinstitutet.

Säkerhetsinformation för barn och unga erbjuds också inom sektorn för växande och lärande samt sektorn för livskraft.

God förvaltning i alla situationer

Borgå stadsorganisations viktigaste uppgift är att säkerställa demokratin enligt grundlagen i staden, kontinuiteten i god förvaltning samt en lyckad beslutsprocess i alla situationer. God förvaltningssed definieras i Borgå stads offentliga [förvaltningsstadga](#). Dess syfte är att beskriva beslutsfattandet i Borgå stad på ett transparent sätt.

Staden har utvecklat verksamhetssätt och färdigheter som stöder dessa för störnings- och krissituationer för att säkerställa kontinuiteten i förvaltningen. Det har utarbetats gemensamma och sektorsspecifika handlingsmodeller för förberedelser för allvarliga störningar i stadens beslutsfattande, säkerställande av verksamhetens kontinuitet samt för minskning av skador som orsakas i störningssituationer. Handlingsmodellerna har beaktat följande centrala drag i beslutsprocessen:

- befogenheter vid beslutsfattande
 - undertecknande av beslut och handlingar
 - mottagande av handlingar

- ledningsgruppernas och förtroendeorganens verksamhet och möten
- ibruktagande av särskilda befogenheter
- samarbete mellan organen
- tvåspråkighet
- kommunikation
- motioner

Handlingsmodellerna för beslutsfattande i olika störnings- och krissituationer ingår i de nedan nämnda anvisningarna:

- organisationens allmänna anvisningar
- sektorsspecifika anvisningar beskrivs i sektorernas beredskapsplaner
- anvisningar för val i verksamhetsplanen för koncerntjänsterna
- aktuell kontinuitetsplan som baserar sig på riskbedömning

Utöver de ovan nämnda handlingsmodellerna och de relaterade anvisningarna har Borgå stad också anvisningar som indirekt hänför sig till god förvaltning, såsom beskrivningar och redovisningar för stadens invånare, till exempel [stadens dataskyddsbeskrivningar](#).

Verksamhet i störningssituationer

Borgå stad är beredd att producera viktiga tjänster för kommuninvånarna och säkerställa att beslutsfattandet fungerar i olika störningssituationer. Allmänna befogenheter ger kommunerna en omfattande möjlighet att agera till förmån för kommuninvånarna i olika störningssituationer. Detta kan innebära tillfälliga ändringar i personalens uppgifter eller arbetstider och behov av beredskap, nödarbete eller skyddsarbete. Under störningar kan det förekomma avbrott i tjänsterna, men strävan är att tjänsterna så fort som möjligt ska bli normala.

Borgå stads beredskapsorganisation byggs utifrån ledningsgruppernas sammansättning i normala förhållanden. I organisationen ingår dessutom grupper som inrättas enligt situationen, till exempel en lägesbildsgrupp, kommunikationsgrupp, röjnings- och bygggrupper, en stödgrupp för miljöhälsovården, grupp för psykisk kriställighet, grupp för reaktion på informationssäkerhetsincidenter, grupp för näringstjänster samt en grupp för allmänt underhåll.

I detta underkapitel beskrivs exempel på de olika gruppernas centrala verksamhetsprinciper i stora drag.

Beredskapsledningsgruppen

Beredskapsledningsgruppen (ledningsgruppen för störningssituationer) består av medlemmarna i ledningsgruppen för Borgå stad i normala förhållanden. Gruppen kan kompletteras med sakkunniga som stadens ledningsgrupp bjuder in.

Beredskapsledningsgruppen har till uppgift att bistå stadsdirektören i beslutsförfarandet i sådana undantagsförhållanden som avses i 2 § i beredskapslagen (2011) och 1 § i lagen om försvarstillstånd (1991).

Beredskapsledningsgruppen har också till uppgift att samordna de åtgärder som situationen kräver för att hanteringen av krissituationen och återhämtningen från den ska kunna skötas så effektivt som möjligt genom gemensamma åtgärder.

Om ledningsansvaret ligger hos någon annan aktör än staden, bistår gruppen de behöriga myndigheternas verksamhet med stadens resurser och ser till att de egna verksamhetsförutsättningarna tryggas.

Samma grupp bistår stadsdirektören i störningssituationer i normala förhållanden.

Andra grupper som inrättas vid behov

Vid beredskapsplaneringen har beaktats att störningssituationer kan vara sinsemellan olika. Det kan förekomma flera störningar samtidigt eller som ett kontinuum och situationerna kan pågå från några minuter till flera dagar, veckor eller till och med flera år. Därför har stadsorganisationen olika mindre grupper som vid behov kan sammankallas snabbt.

Exempel på grupper som inrättas vid behov:

Lägesbildsgrupp

Den sektorsövergripande lägesbildsgruppen leds av beredskaps- och riskhanteringschefen. Gruppens sammansättning och uppgifter beskrivs i beredskapsplanen för koncerntjänsterna.

Kommunikationsgrupp

Kommunikationsgruppens uppgifter och sammansättning beskrivs i beredskapsplanen för koncerntjänsterna.

Informationssäkerhetsgrupp

Informationssäkerhetsgruppens uppgifter och sammansättning beskrivs i anvisningen för hantering av informationssäkerhetsincidenter, i beredskapsplanen för koncerntjänsterna.

Röjnings- och byggrupper

Grupperna har till uppgift att utföra röjningsuppgifter, markarbeten, uppgifter för förebyggande av vattenskador samt transportuppgifter som åläggs dem. Gruppernas sammansättning beskrivs i beredskapsplanen för stadens infrastruktur.

Stödgrupp för miljöhälsovården

Stödgruppen för miljöhälsovården bildas i en situation där det på stadens allmänna områden och badstränder har upptäckts exceptionella sanitära olägenheter, som kan orsakas till exempel av massdöd av fåglar. Gruppens sammansättning beskrivs i sektorernas beredskapsplaner.

Grupp för psykisk kriställighet

Gruppen för psykisk kriställighet bildas i en situation som hotar arbetstagarnas eller stadsbornas funktionsförmåga och säkerhet. Gruppens sammansättning beskrivs i beredskapsplanen för koncerntjänsterna. Gruppen samarbetar med företagshälsovården och/eller organisationer och stiftelser som tillhandahåller krishjälp.

Grupp för näringstjänster

Gruppen för näringstjänster arbetar för att trygga verksamhetsförutsättningarna för områdets företag samt försörjningsberedskapen i störningssituationer och undantagsförhållanden. Gruppens sammansättning beskrivs i beredskapsplanen för serviceområdet för näringar, sysselsättning och integration.

Grupp för välfärd, hälsa och delaktighet

Gruppen samordnar och verkställer de uppgifter för att stödja kommuninvånarnas välfärd, hälsa och som hör till stadens ansvar i störningssituationer i normala förhållanden samt i undantagsförhållanden. Gruppens sammansättning beskrivs i beredskapsplanen för koncerntjänsterna.

Verksamhet i undantagsförhållanden och försvarstillstånd

Borgå stad agerar med de befogenheter som fastställs i den gällande lagstiftningen.

Inom stadens förvaltning och beslutsfattande iakttas den gällande förvaltningsstadgan.

Personalens tillräcklighet och ork samt arbetarskyddsfrågor utgör grunden för all verksamhet i alla förhållanden. Utöver flexibla och alternativa verksamhetsförfaranden planeras också alternativa personalsammansättningar och vikariearrangemang beaktas i samband med övningar. Personreserveringar (VAP) justeras årligen.

Vid beredskapsplaneringen har beaktats funktionen hos stadsorganisationens egen förvaltning och ekonomi också i en situation där kommunen måste evakueras samt i en situation där det är nödvändigt att ta emot evakuerad befolkning från andra kommuner. Verksamhetsplanen för förflyttning av befolkningen i undantagsförhållanden baserar sig på inrikesministeriets Anvisning om planering och genomförande av evakueringar (2024).

Samordningen av beredskapsplanerna och verksamheten med olika myndigheter ingår i beredskapsövningen. I förberedelserna för föränderliga och särskilt utmanande förhållanden satsar man på sektorsövergripande samarbete och planerar också alternativa handlingsmodeller.

Vid beredskapsplaneringen strävar man dessutom efter att bedöma frågor som gäller återhämtning från störningssituationer och kriser så heltäckande som möjligt.

Anvisningarna för undantagsförhållanden och försvarstillstånd i sin helhet har antecknats i de sektorsspecifika beredskapsplanerna, som är sekretessbelagda med stöd av 24 § 1 mom. 7 och 8 punkten i offentlighetslagen.

Källor

- Anvisning om planering och genomförande av evakueringar: Förflyttning av befolkning i undantagsförhållanden. (2024.) Inrikesministeriets publikationer 2024:3. [Anvisning om planering och genomförande av evakueringar: Förflyttning av befolkning i undantagsförhållanden – Valto \(valtioneuvosto.fi\)](#)
- Beredskapslagen. (2011). 29.12.2011. [Beredskapslag 1552/2011 – Uppdaterad lagstiftning – FINLEX®](#)
- Borgå stad. (2024.) Strategi och program. [Strategi och program – Borgå](#) Läst 02.01.2024.
- FBC:s strategi 2024–2027. (2024.) [FBC:s strategi 2024–2027 \(huoltovarmuuskeskus.fi\)](#)
- Klimat- och miljöprogram 2024–2027. (2023.) [Klimat- och miljöprogram](#)
- Kommunallagen. (2015.) 10.4.2015/410. [Kommunallag 410/2015 – Uppdaterad lagstiftning – FINLEX®](#)
- Lagen om försvarstillstånd. (1991.) [Lag om försvarstillstånd 1083/1991 – Uppdaterad lagstiftning – FINLEX®](#)
- Nationell riskbedömning. (2023.) Inrikesministeriets publikationer 2023:5. [Nationell riskbedömning 2023 – Valto \(valtioneuvosto.fi\)](#)
- Personalprogram och verksamhetsprogram för arbetarskydd 2023–2026 (2023.) [Personalprogram och verksamhetsprogram för arbetarskydd 2023–2026 \(borga.fi\)](#)
- Redogörelse om förändringarna i den säkerhetspolitiska miljön. (2022.) Statsrådets publikationer 2022:19. [Redogörelse om förändringarna i den säkerhetspolitiska miljön – Valto \(valtioneuvosto.fi\)](#)
- Resilience, civil preparedness and Article 3. (2023.) [NATO - Topic: Resilience, civil preparedness and Article 3](#)
- Räddningslag. (2011.) [Räddningslag 379/2011 - Uppdaterad lagstiftning - FINLEX®](#)
- Säkerhetsstrategi för samhället. (2017.) [YTS 2017 svenska.pdf \(turvallisuuskomitea.fi\)](#)
- Trendiraportti 2024 – Resilienssin aika. (2024.) [Trendiraportti \(vtresearch.com\)](#)
- Uudenmaan alueellinen riskiarvio. (2023.) [Alueelliset riskiarviot \(sisainturvallisuus.fi\)](#)

Central terminologi

Omarbetad efter: Ordlista för den övergripande säkerheten (2017)

CBRNE	Förkortningen CBRNE står för nukleära hot och hot som gäller kemiska, biologiska eller radiologiska ämnen eller sprängämnen. Hotet kan vara en olycka, bero på naturkrafter, vara en avsiktlig, kriminell handling eller krigshandling i olika former.
epidemi	situation där ett exceptionellt stort antal personer i en viss region och under en viss tid drabbas av en sjukdom, vilket sannolikt orsakas av gemensam exponering; med pandemi avses en epidemi som spridit sig till flera kontinenter
evakuering	förflyttning av människor och egendom i säkerhet från ett farligt område eller objekt på grund av ett plötsligt och oväntat behov i normala förhållanden eller undantagsförhållanden, omfattningen varierar från invånarna i ett enskilt hus till hela befolkningen i ett större område
hybridpåverkan	verksamhet med vilken man strävar efter att uppnå egna mål genom att använda olika metoder som kompletterar varandra (ofta samtidigt eller efter varandra) och utnyttjar föremålets svagheter; metoderna kan vara till exempel ekonomiska, politiska eller militära, även teknik och sociala medier kan användas
störningssituation	hot eller händelse som förekommer i normala förhållanden eller undantagsförhållanden och som äventyrar samhällets vitala funktioner eller strategiska uppgifter och vars hantering förutsätter mer omfattande eller intensivare samverkan och kommunikation mellan myndigheterna och övriga aktörer än normalt
informationspåverkan	planmässig verksamhet vars syfte är att genom att bearbeta information åstadkomma förändringar i objektets informations- och åsiktsmiljön som överensstämmer med de egna målen
kontinuitetshantering	en organisations process för att förbättra försörjningsberedskapen, med vars hjälp man identifierar hot mot verksamheten och bedömer deras inverkan på organisationen och dess aktörsnätverk samt skapar tillvägagångssätt för att hantera allvarliga störningssituationer och fortsätta verksamheten och där tyngdpunkten ligger på störningar i normala förhållanden, men kan även omfatta beredskap för undantagsförhållanden
katastrof	situation som har eller kan ha allvarliga konsekvenser för människor, miljö eller egendom, inklusive kulturarv
övergripande säkerhet	tillstånd där man har förberett sig för hot och risker som riktar sig mot samhällets vitala funktioner
reservförråd	ett privathushålls förråd som består av livsmedel, vatten, läkemedel och andra dagligvaror och förnödenheter avsett för att lindra störningssituationers omedelbara verkningar och tillfälligt trygga befolkningens funktionsförmåga
kris	situation som kräver intensifierade åtgärder och som är farlig, svår, förvirrande eller exceptionell

kritiska tjänster	tjänster som är nödvändiga för att upprätthålla samhällets vitala funktioner
kritisk infrastruktur	grundläggande strukturer, tjänster och relaterade funktioner som är nödvändiga för att upprätthålla samhällets vitala funktioner; såväl fysiska anläggningar och strukturer som elektroniska funktioner och tjänster, bland annat system för produktion, överföring och distribution av energi, trafik och logistik, data- och kommunikationssystem samt vattenförsörjning och avfallshantering
cybersäkerhet	tillstånd där de hot och risker som cyberverksamhetsmiljön medför för samhällets vitala funktioner eller andra funktioner som är beroende av cyberverksamhetsmiljön är under kontroll
massinvandring	situation där ett stort antal människor lämnar sin permanenta hemvist utan att ha möjlighet till säker återkomst och flyttar till ett annat land
bred säkerhetsuppfattning,	säkerhet i vidsträckt bemärkelse alla sådana säkerhetsrelaterade frågor där relaterade hot kan medföra betydande olägenheter eller risker för befolkningen eller samhället
naturkatastrof	katastrof som orsakas av jordens naturliga processer
normala förhållanden	samhällets huvudsakliga tillstånd där samhällets vitala funktioner kan tryggas utan att man behöver göra det möjligt för myndigheterna att använda befogenheter på ett sätt som avviker från det normala
egen beredskap	enskilda människors och sammanslutningars verksamhet för att förebygga olyckor och förbereda sig för att agera i en farlig situation
förebyggande av olyckor	verksamhet som syftar till att förebygga olyckor och minimera skador i förväg (även i undantagsförhållanden)
olycka	plötslig, oväntad och oavsiktlig händelse som har skadliga konsekvenser
organisation	här: Borgå stad
organisationssäkerhet	säkerhet hos en organisations personal, information, material, tekniska infrastruktur och miljö
geodata	information om ett objekt eller fenomen i realvärlden vars läge är känt
räddningsplan	plan för farliga situationer och förebyggande av olyckor i ett visst objekt
undantagsförhållanden	i beredskapslagen avsett samhällsläge där det förekommer så många eller så allvarliga störningar eller hot att det är nödvändigt att göra det möjligt för myndigheterna att använda befogenheter på ett sätt som avviker från det normala; statsrådet i samverkan med republikens president konstaterar att undantagsförhållanden råder i landet
psykosocialt stöd	helhet av stödåtgärder och tjänster som syftar till att förebygga, begränsa eller lindra konsekvenserna av en psykiskt skakande situation för människor

försvarsläge	samhällsläge som kan införas för att trygga självständigheten och upprätthålla rättsordningen i en situation där Finland utsätts för krig eller sådana med krig jämförbara interna störningar som inbegriper våld och allvarigt påverkar upprätthållandet av allmän ordning och säkerhet; försvarstillstånd införs genom förordning som utfärdas av republikens president
dagligvaruförsörjning	verksamhet som är en del av systemet som tryggar livsmedelsförsörjningen och vars primära mål är att trygga tillgången till dagligvaror som är viktiga med tanke på befolkningens välfärd och verksamhetsförutsättningarna för massmåltider; med livsmedelsförsörjning avses en helhet som består av primärproduktionen, livsmedelsindustrin, livsmedelshandeln och distributionen; dagligvaror är livsmedel, hygienprodukter och andra sådana produkter som människor skaffar för dagligt bruk
resiliens, kristållighet	individens och sammanslutningars förmåga att upprätthålla funktionsförmågan i föränderliga förhållanden samt beredskap att möta och återhämta sig från störningar och kriser
risk	kombination av sannolikheten för och effekterna av en negativ omständighet eller händelse; risker kan gälla till exempel människor, djur, egendom, datasystem, miljön eller gemensamma värderingar
riskanalys	verksamhet där man identifierar risker och bedömer sannolikheten av ett skadefall och de förväntade skadorna
riskhantering	systematisk verksamhet som innefattar riskanalys, planering, genomförande och uppföljning av nödvändiga åtgärder samt korrigerande åtgärder; i riskhanteringsmedel ingår riskeliminering, risköverföring, riskreducering genom att dela riskerna och bekämpa skadorna samt behållande av risk
utrymning	brådskande evakuering i normala förhållanden eller undantagsförhållanden som sker på beslut av räddningsmyndigheten på grund av eldsvåda eller någon annan olycka eller av överhängande risk för dessa (kortvarig förflyttning relativt nära)
storolycka	olycka som måste anses vara särskilt allvarig på grund av antalet döda eller skadade, på grund av mängden skador för miljön eller egendom eller på grund av olyckans typ
radiologisk nödsituation	situation där människorna kan exponeras för strålning i större grad än normalt på grund av en hotande eller pågående händelse eller där miljön kan förorenas på grund av radioaktiva ämnen
informationssäkerhet, datasäkerhet	arrangemang med syfte att säkerställa informationens tillgänglighet, integritet och konfidentialitet (inklusive passerkontroll, låsning av utrymmen, säker förvaring och förstöring av dokument, kryptering och säkerhetskopiering av data samt användning av brandvägg, antivirusprogram och certifikat); även tillstånd där informationssäkerhetsriskerna är under kontroll
lägesbild	sammanställd beskrivning av rådande omständigheter, de händelser som lett till den aktuella situationen, bakgrundsinformation om situationen, uppskattningar av situationens utveckling och olika aktörers handlingsberedskap

lägesmedvetenhet	förståelse som behövs för beslutsfattande av händelser, de förhållanden som påverkat dem, olika parter mål och situationens möjliga utvecklingsalternativ
handlingskort	anvisningar som beskriver en persons eller organisations tillvägagångssätt vid en olycka eller störningssituation
säkerhet	tillstånd där hot och risker är hanterbara
säkerhetsplan	plan med vilken man vill främja säkerheten för ett visst objekt eller område eller viss verksamhet; vanligtvis ett utvecklings- och åtgärdsprogram
hot	skadlig händelse eller utvecklingsgång som eventuellt blir verklighet; ett hot skiljer sig från en fara på så sätt att ett hot är en osäkrare utvecklingsgång och en fara är någonting praktiskt som kan behandlas med riskhanteringsåtgärder
fara	skadlig händelse eller utvecklingsgång som mycket sannolikt inträffar, som redan har inträffat eller som pågår
person som är reserverad för	visst ändamål under undantagsförhållanden värnpliktig eller tjänstgöringsskyldig person som på grund av sitt tjänsteuppdrag eller sin arbetsuppgift är reserverad för annat ändamål än för försvarsmaktens tjänst i undantagsförhållanden
beredskap	genom förberedelser uppnått tillstånd där man kan bemöta olika hot (bl.a. ledningsberedskap, materiell beredskap)
beredskapsövning	övning där man testar beredskapsplaner och organisationernas funktion i eventuella störningssituationer och undantagsförhållanden
beredskapsplan	plan som utarbetas som resultat av beredskapsplanering
beredskapsplanering	planering av beredskapen i normala förhållanden
reservering	åtgärd som vidtas i normala förhållanden i samband med beredskapsplanering och genom vilken personer, lokaler, byggnader, fordon, arbetsmaskiner eller ett visst material visas höra till av myndigheterna förordnat bruk under undantagsförhållanden
beredskap, förberedelse	verksamhet med vilken man säkerställer en så störningsfri skötsel som möjligt av uppgifter samt åtgärder som avviker från det normala och som eventuellt behövs i störningssituationer och undantagsförhållanden (bl.a. beredskapsplanering, kontinuitetshantering, förberedelser, utbildning, beredskapsövningar)
beredskapsskyldighet	skyldighet att ta hand om förebyggande av olyckor och förberedelser för verksamhet när en olycka hotar eller inträffar och skyldighet att säkerställa att uppgifterna sköts så bra som möjligt också i undantagsförhållanden
befolkningsskydd	verksamhet till följd av ett väpnat angrepp som syftar till att skydda den civila befolkningen mot angreppets faror och hjälpa den civila befolkningen att klara av de omedelbara verkningarna av begreppet samt till att skapa nödvändiga förutsättningar för överlevnad
evakueringslokal	plats där verksamhet eller människor placeras för en tid under vilken deras permanenta placeringsplats utsatts för ett hot eller åtgärder

samhällets vitala funktion, vital samhällsfunktion

funktion som är väsentlig för samhällets funktion

samverkan

form av samarbete som består av samordning och resursfördelning för att uppnå ett gemensamt mål

allmän ordning och säkerhet

tillstånd där allmänna platser är trygga, gärningar som hotar säkerheten i samhället förhindras, rättskränkningar och störningar mot enskilda personer och sammanslutningar kan förebyggas och inträffade rättskränkningar utredas (ansvarig myndighet: polisen)

Bilagor

Bilaga 1: Beredskapsplan för koncerntjänsterna jämte bilagor

Bilaga 2: Beredskapsplan för stadsutvecklingen jämte bilagor

Bilaga 3: Beredskapsplan för sektorn för växande och lärande jämte bilagor

Bilaga 4: Beredskapsplan för livskraften jämte bilagor

Bilaga 5: Borgå stads VIRVE-anvisning

De bifogade handlingarna är sekretessbelagda med stöd av offentlighetslagen (24 § 1 mom. 7 och 8 punkten).